

GOVERNANCE & INTEGRITY NEDERLAND

Train de Begeleider,

Toelichting bij de opleiding tot procesbegeleider van een Moreel Beraad

De opleiding tot procesbegeleider Moreel Beraad (of train de begeleider) is bedoeld voor hen die van plan zijn om morele beraden te begeleiden in samenwerking met Governance & Integrity Nederland. Binnen organisaties die bezig zijn met het installeren van een moreel leerproces bestaat in toenemende mate behoefte aan specialisten die een moreel beraad (MB) kunnen begeleiden. Daarom wordt daartoe een aantal medewerkers opgeleid. Als gecertificeerd procesbegeleider werk je met mensen die al eerder de training Morele Oordeelsvorming (TMO) of Beroepsethiek (BE) hebben doorlopen. Daarin hebben zij kennisgemaakt met de zeven stappen van een moreel onderzoek. Jouw primaire taak als begeleider van het moreel beraad is het begeleiden van het onderzoek van lastige beslissingen uit de werkpraktijk, aan de hand van het stappenschema.

Moreel beraad

In het moreel beraad onderzoeken medewerkers op gezette tijden morele vragen die zij in hun dagelijks werk tegen komen. Het moreel beraad heeft verschillende doelen:

- Het *professionele* doel: het versterkt de morele oordeelskracht
- Het *team of afdelings*-doel: het morele beraad maakt het onderzoeken en oplossen van lastige morele vragen tot een gemeenschappelijke opgave; het versterkt het team rond morele vraagstukken.
- Het *organisatie*-doel: het moreel beraad is, door de behandelde cases die (verrijkt en geanonimiseerd) beschikbaar komen voor medewerkers, de bron van de ontwikkeling van de morele kennis van de organisatie.

Het moreel beraad dient op geregelde tijdstippen plaats te vinden wil het effectief zijn. Er zijn verschillende vormen waarin het moreel beraad in de organisatie plaats kan vinden:

- Als onderdeel van collegiale consultatie.
- Als onderdeel van een teamoverleg.
- Als sessie met speciale aanleiding.

De procesbegeleider, in de rol van deskundig en onafhankelijk intermediair, ondersteunt en begeleidt de partijen in het (interdisciplinair) beraad om te komen tot een eenduidige beslissing en heeft deelgenomen aan de training morele oordeelsvorming of beroepsethiek bij G&I.

- kan het moreel beraad plaatsen in de context van de beroepsethiek, de integere organisatie en het integriteitsbeleid van de eigen organisatie.
- heeft een goede kennis van de methode morele oordeelsvorming (7 stappenplan) en kan deze vaardig hanteren.
- kan het moreel beraad deskundig begeleiden.

De procesbegeleider beschikt over de volgende competenties:

- Het vermogen om boven de partijen te staan;
- Het vermogen om een veilige omgeving waarin het beraad plaatsvindt te creëren en te waarborgen
- Het stimuleren van samenwerkingsvormen op basis van gelijkwaardigheid;
- Praktisch inzicht en in staat om zich in te kunnen leven in de materie die op tafel komt;
- Durf om te interveniëren, indien de gelijkwaardigheid en/of respect of begrip voor elkaars meningen en standpunten onder druk komt te staan;
- Praktisch, resultaat- en kwaliteitsgericht denken en handelen;
- Overtuigend en inspirerend met groot (bestuurlijk) invoelingsvermogen;
- Proactief handelen door creatief te denken en initiatieven te nemen;
- Uitstekende communicatieve vaardigheden;

De opleiding tot procesbegeleider van een moreel beraad

Tijdsinvestering : 6 dagdelen les en ± drie dagdelen stage, oefenen en examen.

Looptijd : Februari - juli 2020

Instapeisen : academisch/HBO werk en denkniveau; beheersing van gesprekstechnieken

Het oefenen met een moreel beraad wordt in de organisatie zelf gedaan en het wordt aangeraden om een moreel beraad bij te wonen van een ervaren trainer/begeleider. Het examen, ofwel de proeve van bekwaamheid, wordt in de eigen organisatie apart afgenomen.

Aanwezigheid bij de contactdagen is vereist. Na iedere bijeenkomst schrijf je een reflectieverslag met verzamelde leerpunten en verdere leerbehoeften. Voorafgaand aan de laatste contactdag heeft iedere deelnemer een eigen draaiboek gemaakt dat beschrijft hoe het begeleiden van een MB in de praktijk binnen je eigen organisatie zal worden uitgevoerd.

Programma:

Dag 1 – (dagdeel 1 en 2)inleiding

Deze dag begint met de introductie op de opleiding en staat vervolgens in het teken van de opbouw van de procedure voor morele oordeelsvorming. Een verdieping van de verschillende onderdelen van de training morele oordeelsvorming, met name gericht op de vertaling van de definitie van moreel juist handelen in de praktische toepassing bij de uitwerking van een lastige beslissing.

Datum:

Locatie:

Trainer(s)

Dagdeel 3 – Moreel onderzoeksprocedure Er wordt in de groep geoefend met het doen van moreel onderzoek met behulp van het zevenstappenmodel. Extra aandacht voor het ophalen en kiezen van lastige beslissingen.

Huiswerk: met elkaar oefenen met het begeleiden van een moreel onderzoek

Datum:
Locatie:
Trainer(s)

Dagdeel 4 – De weging

Bij deze bijeenkomst staat de weging van de argumenten centraal. De bijeenkomst begint met het bespreken van de huiswerkopdracht en de verslagen. Vervolgens wordt er in de groep geoefend met het wegen van de verschillende soorten argumenten.

Huiswerk: Oefenen met moreel onderzoek

Datum:
Locatie:
Trainer(s)

Dagdeel 5 -Groepsprocessen

Huiswerk bespreken.

Deze dag staat in het teken van alle vakinhoudelijke, didactische en groepsdynamische aspecten die in een moreel beraad een rol (kunnen) spelen.

Datum:
Locatie:
Trainer(s)

Dagdeel 6 – Intervisie

Tijdens deze bijeenkomst wordt de ervaringen met het oefenen in de praktijk besproken, met extra aandacht voor de vragen ter voorbereiding van de proeve van bekwaamheid.

Datum:
Locatie:
Trainer(s)

STAGE PERIODE, maken van verslag
PROEVE VAN BEKWAAMHEID

Er wordt van jou als procesbegeleider verwacht om een keer een moreel beraad onder leiding van een ervaren begeleider bij te wonen en het wordt aangeraden om minimaal een proefberaad te verzorgen. Daarnaast wordt er als huiswerk van je verwacht dat je met elkaar gaat oefenen met het begeleiden van een moreel onderzoek. De opleiding wordt afgerond met het, onder supervisie, begeleiden van een moreel beraad in je eigen organisatie, dat geldt als een proeve van bekwaamheid.

Na afronding van de opleiding ontvang je een certificaat Begeleider Moreel Beraad. Gecertificeerde deelnemers worden opgenomen in een intervisiegroep onder leiding van G&I. Tweemaal per jaar worden in deze intervisiegroep de competenties aangescherpt, ervaringen besproken en nieuwe inzichten gedeeld. Het kwaliteitsborgingsprogramma voorziet daarnaast in een optie om jaarlijks één keer onder supervisie een moreel beraad te begeleiden.

Doelstellingen:

De procesbegeleider Moreel Beraad is in staat om de twee hoofddoelen te realiseren. Dat zijn:

1. De deelnemers kunnen brengen tot een inzichtelijk weging en een eenduidige conclusie in een ingebrachte casus.
  2. Veilige sfeer te creëren waarin iedereen tot zijn/haar recht komt
-

Eindtermen opleiding tot trainer Morele Oordeelsvorming:

- Een procesbegeleider kan op een heldere en zorgvuldige wijze de methodiek voor een moreel onderzoek zelfstandig toepassen.
- Vragen kunnen beantwoorden van de deelnemers van de training.
- Een procesbegeleider MB kan omgaan met veranderlijkheid van het onderzoeksproces door externe omstandigheden of voortschrijdend inzicht. Kan dit proces op basis daarvan bijsturen.
- Een procesbegeleider MB kan deelnemers een duidelijk onderscheid te maken tussen beginsel-ethiek en gevolgen-ethiek; kan duidelijk onderscheiden wanneer in een afweging een argument raakt aan rechten, of raakt aan belangen.
- Een procesbegeleider MB beschikt over de vaardigheden om een groep deelnemers optimaal te motiveren om actief te zijn in het moreel onderzoek.

Beoordelingspunten:

Naast aanwezigheid tijdens alle opleidingsdagen wordt er gekeken naar de kwaliteit van (reflectie)verslag n.a.v. elke opleiding dag met leerpunten en vraagpunten. De procesbegeleider MB moet het filosofische gedachtegoed achter de maat begrijpen als basis voor een moreel onderzoek. Er wordt een actieve inbreng tijdens opleidingsdagen bij theorieonderdelen verwacht en meegewogen evenals de uitvoering van oefeningen tijdens opleidingsdagen.

Beoordeling van de onder supervisie gegeven training:

- Het verzamelen van de praktijkvoorbeelden en het kiezen van de casus
- Uitleg 7- stappen procedure
- Het op de juiste manier onderzoeken van de voorbeeld casus: per stap, uitleg beginsel argument en gevolgen argument, de weging van de argumenten.